

Excursie spuitterrein Almere, zaterdag 9 oktober

Ton van Eijden*

Het Eemien? De naam kende ik wel. Dat is de vorige interglaciale periode, waarin het klimaat nog iets warmer was dan het nu is. De periode waarover je steeds leest dat er nijlpaarden voorkwamen in de Theems. Ooit had ik ook een afbeelding van mollusken uit het Eemien gezien, met daarbij een *Trivia*, een soort die ik altijd graag wil vinden. Wonende in het Gooi wist ik uiteraard ook dat de type-lokaliteit niet ver is, de Eemvallei, gevormd door het landijs. Dus toen ik las dat er een mogelijkheid was om een Eemien-fauna te verzamelen was ik wel geïnteresseerd.

Almere is niet zover van het Gooi. Gelukkig maar, want een auto heb ik niet en deze keer was er geen mogelijkheid om met iemand mee te liften. En het weer viel meedacht ik. Toen ik eenmaal op de fiets zat bleek er toch wel veel wind te staan en was het aanzienlijk langer (en dus zwaarder) trappen dan ik had gedacht. Het was dan ook al ruim na tien uur toen ik op het terrein arriveerde. Er was duidelijk meer belangstelling, er waren zeker een man / vrouw of 30 aanwezig, allemaal in de voorover gebogen houding die passanten snelheid deden minderen om te zien wat er aan de hand was.

Het terrein aan de Kievietsweg, aan de zuidoostkant van Almere-stad, is onlangs ongeveer een meter opgehoogd met zand, afkomstig van enkele tientallen meters diepte uit het IJsselmeer. Vraag me niet waarom, mogelijk om een betere bodem voor akkerbouw te creëren.

Het materiaal is dus getransporteerd, tweemaal zelfs, eerst van de winplaats naar een depot, en vandaar naar waar het nodig was. Door dit transport hebben de mollusken, met name de grotere, zeer geleden. Maar juist het kleine materiaal, dat tijdens transport meer in suspensie blijft, overleefde deze ruwe behandeling goed, en bevat vrij veel soorten.

Van tevoren wist ik niet hoe het verzamelen in zijn werk zou gaan, en op de fiets kan je niet zo veel meenemen. En dus was het onvermijdelijk dat ik niet de goede spullen bij me had. Cor Karnekamp, die de organisatie op zich had genomen, kon mij gelukkig lenen wat ik nodig had: een simpel en ouderwets stoffer en blik.

Het fijne materiaal regent en waait uit aan de steile rand van het terrein, en verzamelt zich onderaan de helling. Met een stoffer en blik is dit dan simpel op te vegen en mee te nemen. Maar ook door langs de rand van het terrein te lopen en goed te kijken waren leuke dingen te vinden.

Doordat ik wat later kwam waren de paar grote *Pectens* al weggekaapt, maar ik vond nog een paar gave kleintjes. Er was ook een *Dentalium* gevonden, een zeldzaamheid. Ik dacht er ook een te hebben, maar dit bleek helaas een

wormkoker. Een buitenbeentje is *Valvatia*, een zoetwater-soort, mogelijk afkomstig uit een iets jongere afzetting.

Na een paar uur was het materiaal overal grondig afgegraasd, en werd het tijd om de twee zware zakken achterop te laden en de terugreis te aanvaarden. Vlak voor de brug over het Gooimeer zag ik een ander terrein, dat duidelijk met hetzelfde zand was opgehoogd. Al vanaf de weg zag ik de witte stippen van schelpen, dus dat moest ik nog even onderzoeken. Merkwildig genoeg waren hier vrijwel geen kleine mollusken, maar vooral *Venerupis* en *Mya*.

De terugrit had nog een vervelend geologisch tintje; door onduidelijke bewegwijzering reed ik verkeerd, en kwam bij Eemnes uit. Hetgeen betekende dat ik met mijn zwaar beladen fiets in Laren de steile, lange klim het Laarderhoogt op moest maken om weer bovenop de Gooise heuvels uit te komen.

Thuisgekomen heb ik de oogst aan fijn materiaal eens bekeken. Een *Trivia* zat er helaas niet in, wel een *Mangelia*. De in de aankondiging vermelde *Caecum*, *Tornus*, en *Circulus* heb ik helaas niet gevonden. De duizenden en duizenden *Bittium*'s moet ik nog nakijken of er bijvoorbeeld een *Cerithiopsis* tussen geslopen is.

Al met al een interessante lokatie, met vele soorten die nu niet of nauwelijks meer in Nederland voorkomen. Het valt te verwachten dat het ook de komende maanden nog zal lonen om er te gaan verzamelen, daar wind en regen nog wel even nieuw materiaal aan de oppervlakte zullen brengen.

*Ton van Eijden, De Sparren 39, 1402 KD Bussum, email: eijdent@hetnet.nl